

Utdrag ur

BARLINGBO KYRKA GOTLAND VÅRD- OCH UNDERHÅLLSPLAN 2006

Ansvariga för vård- och underhållsplanen

Inför upprättandet av denna vård- och underhållsplan för Barlingbo kyrka har kyrkan och kyrkogården besiktigats av undertecknad.

Ansvariga för vård- och underhållsplanens olika delar anges här nedan.

(Namn inom parentes anger dock att i planen endast använts där angivet besiktningsprotokoll eller åtgärdsprogram, upprättat av resp. namngiven konsult.)

Kyrkobyggnad	Arkitekt Jan Utas
Elinstallationer och åskskydd	(Elingenjör Peter Ström)
Kyrkogårdsmur	Arkitekt Jan Utas
Kyrkogård	Arkitekt Jan Utas
Växtlighet på kyrkogården	Ej utsedd
Kalkmålningar	Ej utsedd
Stenarbeten	Ej utsedd
Inventarier av trä	Antikvarie Rebecka Svensson
Inventarier av metall	Antikvarie Rebecka Svensson
Inventarier av sten	Antikvarie Rebecka Svensson
Textilier	(Textilkonsultfirma Lotine)
Kyrkklocka/-or	(Ing. Ingvar Rohr)
Övriga inventarier	Antikvarie Rebecka Svensson

Källförteckning

Otryckta källor

- Handlingar i Riksantikvarieämbetets arkiv, ATA, Stockholm
- Handlingar i Gotlands fornsals arkiv, Visby
- Handlingar i Länsstyrelsens arkiv, Visby.
- Inventering av inventarierna i Barlingbo kyrka 1997-1998, utförd av Birgitta Lerberg m.fl.
- Inventering av Barlingbo kyrkogård, utförd 1996 av antikvarie Roger Öhrman, Gotlands fornsal.
- Barlingbo kyrka, Program med material- och arbetsbeskrivning för utvändiga restaureringsarbeten, upprättat 1995 av arkitekt Jan Utas, Visby.
- Barlingbo kyrka, Program med material- och arbetsbeskrivning för invändiga restaureringsarbeten, upprättat 1997 av arkitekt Jan Utas, Visby.
- Dokumentation av invändig restaurering 2000, sammanställd av antikvarie Jan Perotti, Gotlands fornsal.

Tryckta källor

- Lagerlöf, E., Svahnström, G., Gotlands kyrkor, 1991.
- Söderberg, B. G., Gotländska kalkmålningar 1200-1400, 1971.
- Rohr, I., Gotlands kyrkklockor och ringningsseder, 1985.
- Svahnström, G., Svahnström, K., Måleri på Gotland 1530-1830, 1989.
- Johansson, T. (red.), Inventarium över svenska orglar 1989:II, Linköpings och Visby stift, 1990.

Sveriges Kyrkor, Gotland bd I:4, 1931.

Utas, Jan Andréasson-, Om gotländska valv, examensarbete i Arkitekturens teori och historia, Chalmers tekniska högskola, 1971.

Händelselista

ÅR	BYGGNADSDEL ETC:	REF.
1058	Byggnadsår enligt Strelow.	SvK
s. 1100-tal(?)	En nu försvunnen, tornförsedd stenkyrka byggdes, grunden finns kvar under golvet i långhuset (SvK anger "1200").	GK, SvK
o. 1200	Gravsten över Magnus Stava (numera försvunnen).	SvK
	Gravsten i koret över Botvid.	SvK
o. 1240	Det nuvarande koret med korutsprånget och sakristian byggdes.	GK
	Muralmålningar, triumfkrucifix.	GK
o. 1250	Långhuset byggdes.	GK
o. 1280	Tornet byggdes. Valv i långhuset.	GK
s. 1200-tal	Korbänk (numera försvunnen).	SvK
	Långhusportalen insatt (den äldre portalen återanvänd i korets sittnisch).	GK, SvK
	Nytt masverksfönster i långhuset (S) och i absiden (SvK anger "1200-talets tredje fjärdedel).	GK, SvK
	Muralmålningar och glasmålningar (SvK anger "1265").	GK, SvK
1306	Gravsten i koret över Botulf Bardlings.	SvK
1339	Gravsten i koret över kyrkoherden Petrus.	SvK
o. 1440	Kyrkklocka (GKR anger "omkr. 1400").	GK, GKR
1483	Gravsten över Olov Stenstuvu (numera försvunnen).	SvK
1673	Predikstolen.	GK
1683	Altaruppsatsen av sandsten.	GK, SvK
1745	Nummertavla.	SvK
1761-62	Läktare byggdes av Johan Enbjänne.	SvK
1778	Gossebänk i koret (numera försvunnen).	SvK
1796-97	Viltkalkning och målning av väggar och valv av J. G. Möller, vilken även målade nummertavlan. Duvan i predikstolen.	SvK
1797	Golvet i kyrkorummet belades med ölandssten.	SvK
1828	Kyrkan renoverades "helt och hållet" utvändigt.	ATA

ÅR	BYGGNADSDEL ETC:	REF.
1830	Vid detta tillfälle var långhusets och sakristians tak belagda med bräder, koret och korutsprånget med tegel.	ATA
1853	Bänkinredningen. Predikstolstrappan.	SvK ATA
1859 (trol.)	Ny läktare och orgelfasad, ritade av E. Rothstein.	SvK
1883	Ny panel på tornhuven.	ATA
s. 1800-tal	Kamin.	ATA
1906	Tillfälligt tillstånd (t.o.m. 1914) att lägga tjärpapp på långhustaket. Ritning till förstärkning av takstol.	ATA
1908	Värmeledning (lågtrycksånga) med pannrum under sakristians västra del.	ATA
1909	Ljuskrone av mässing i koret.	SvK
1914	Orgelverket.	SvK
1915	Ljuskrone av mässing i långhusets Ö del.	SvK
1924	Restaurering efter förslag av arkitekt C. O. Hallström, Stockholm: – Skiffertak (skiffer från Grythytted) på långhus och sakristia. – Omläggning av tegeltaken på kor och korutsprång. – Nytt fönster i sakristian (mot N). – Omläggning av stengolvet i kyrkorummet, utgrävning av 1100-talskyrkans grundmurar. – Vindfång innanför långhusportalen.	ATA, SvK
1926	Tjärpappen kvar på taken över långhus och sakristia!	ATA
1947-48	Invändig restaurering efter förslag av länsarkitekt Olle Karth, Visby (konservator Bertil Bengtsson, Linköping): – Framtagning av muralmålningar och borttagning av sekundära färglager på predikstol, altarskrank, korbänk och äldre bänkinredning, konservering av krucifixet – Flyttning av triumfkrucifixet från N korväggen till triumfbågen – Nya trägolv i bänkkvarteren och i sakristian, ny bottenplatta av betong under golven.	ATA
1955	Fasaderna slätputsades med KC-bruk (tidigare spritputs avlägsnades).	ATA
1958	Åskledare.	ATA
1959	Väggskåpet i sakristian konserverades.	ATA

ÅR	BYGGNADSDEL ETC:	REF.
1967	Orgelläktaren revs. Elektrifiering av tre ljuskronor.	GF ATA
1968	Ny orgel.	GF
1969	Elringning.	GKR
1971	Omläggning av tegeltaken på kor och absid.	ATA
1989	De medeltida glasmålningarna konserverade.	GF
1996-97	Utvändiga restaureringsarbeten efter förslag av arkitekt Jan Utas, Visby. Entreprenör NärBygg AB: – Reparation av tornhuvens stomme samt ny tornpanel. – Nytt klockdäck. – Omläggning av skiffertaket på långhuset samt av delar av sakristians tegeltak, nya avvattningsanordningar på samtliga tak och nya vindskivor av trä på tegeltaken. – Komplettering av åskskyddet. – Fasaderna putsades och kalkavfärgades. – Översyn av kyrkans fönster. – Nya trappor, stegar och inspektionsbryggor samt belysning på vindarna.	GF
2000	Kyrkan genomgick en inre restaurering efter förslag av arkitekt Jan Utas, Visby. Entreprenör Byggnadshyttan på Gotland, konservator C. H. Eliason, Hejnum: – Väggar och valv rengjordes, muralmålari konserverades. – Sakristians puts knackades ned, västra väggen putsades ånyo, övriga kalkades. – Portbladen och vindfånget tätades. – Elsystemet renoverades och ljuskronorna försågs med hissanordningar. – Altaruppsatsen, altarskranket, väggskåpet i sakristian, predikstolen, kyrkbänkar, triumfkrucifixet och nummertavlan. – Trägolven i bänkarna och i sakristian rengjordes och oljades och stengolvet foglagades..	GF
2002	Tornets S och V fasader putslagades.	GF

ÅR	BYGGNADSDEL ETC:	REF.
2006	Minneslund.	GF, Muntl.

Förkortningar:

ATA	Riksantikvarieämbetets arkiv, Stockholm.
GF	Gotlands fornsals arkiv.
GK	Lagerlöf, E., Svahnström, G., Gotlands kyrkor, 1991.
GKM	Söderberg, B. G., Gotländska kalkmålningar 1200-1400, 1971.
GKR	Rohr, I., Gotlands Kyrkklockor och Ringningsseder, 1985.
GKS	Svahnström, G., Svahnström, K., Måleri på Gotland 1530-1830, 1989.
ISO	Johansson, T. (red.), Inventarium över svenska orglar 1989: II, Linköping och Visby stift, 1990.
Inskr.	inskrift i kyrkan
o.	omkring
Muntl.	mundlig uppgift
s.	sent
SHM	Statens Historiska Museum
Strelow	Nilssøn Strelow, H., Cronica Guthilandorum, 1633.
SvK	Sveriges Kyrkor, Gotland bd 1:4, 1931.
t.	tidigt